

GARAIZ ZABALETA

Aroztegia Jauregia dagoen lurretan gauzatu nahi du proiektua Aroztegia SM enpresak. 45 hektarea inguru hartuko lituzke Lekarozen.

Aroztegia hirigintza proiektua

NOLA EUTSI EUSKALDUN, 684 BIZTANLE BERRI ETORRIKO BALIRA

Baztango Udalak Aroztegiko proiektuaren Eragin Linguistikoaren Ebaluazioa egin du. Aroztegia Jauregia SM enpresak golf zelaia, hotela eta 228 etxebizitza egin nahi ditu 341 biztanle dituen Lekarozen. Proiektuak euskal hiztun komunitatean ondorio larriak izan ditzakeela aurreikusi du ebaluazioak.

Onintza Irureta Azkune
@oirureta

Aroztegiko Udalez Gaindiko Plan Sektorialean datu oso baliagarriak falta dira eragin linguistikoa ebaluatzeko, enpresak proiektuaz hainbat zehaztapen eman du eta aurreikuspen batzuk egin daitezke, baina Lekarozera etxebizitzak betetzera etorriko liratekeen biztanleak nongoak izan daitezkeen ez du esaten proiektuak. Ez da gauza bera paristarrek eta madrildarrak izatea biztanle berriak edo Lea-Artibaitik, Bortzirietatik

eta Urola-Kostatik joatea jendea. Ez da gauza bera aurreikusi nahi badugu Baztango euskal hiztunen komunitatean, euskararen ezagutzan eta erabileran, nola eragingo duen jakiteko.

Datu zehatzik ezean, aurreikuspen orokor bat egin du Baztango Udalak UEMArekin (Udalerrri Euskaldunen Mankomunitatea) batera landu duen Eragin Linguistikoaren Ebaluaketan. Datu lagungarriak ondokoak dira, ale-

gia, proiektuak aurreikusi dituen azpiegitura eta zerbitzuak: golf zelaia, golf praktika zelaia eta golf eskola; lorezaintza eskola; 135 logelako lau izarreko hotela; goi-mailako sukaldaritzako jate-txea; 228 etxebizitza.

Ebaluaketa egiteko, aurreikuspen guztiak beteko liratekeen egoera hartu da kontuan, hau da, 228 etxebizitzak beteko dira, bakoitzean 3 pertsona kontaktuta 684 lagun izango lirateke eta urte

osoan biziko lirateke Lekarozen. Hortik abiatuta, proiektuak eragin negatiboa, larria eta kritikoa izango luke hizkuntzaren. Bost atal banatu dira ebaluaketan.

Ez da espero inguruko jendea

Lehenengo atalean bizi kalitatea landu dute. Lekarozen joan-etorriak ugalduko dira, aurrera eta atzera ibiliko baitira egoiliarak, oporretan direnak, eta batik bat golf zelaira joandakoak. Kalitate goreneko turismo eskaintzari lotuta dagoenez, bizi mailak gora egingo du, eta batez ere etxebizitzak garestituko dira. Ez da espero biztanle berriak Baztangoak edo inguruko eskualdetakoak izatea, besteak beste Baztanen bertan badiarelako 860 etxebizitza huts (2001eko errolda). Beraz, oso litekeena da euskara ez jakitea iritsi berriak.

Bigarren atalean proiektuak tokiko negozioetan nola eragingo duen aztertzen da. Biztanle eta bisitari tipologia aldatuko litzateke, beraz eskualdeko dendetara, ostalaritzara eta establezimenduetara gerturatuko den jendea desberdina litzateke. Zerbitzuak eralduntzen lagun dezakete.

D eredia desegonkortzeko aukera

Azpiegituren atalean osasun zentroak eta ikastetxeak dira azpimarratzeak. Biztanle berriak egoiliarak balira ikastetxeetan matrikula kopuruak gora egingo luke, eta zein hizkuntzatan matrikulatuko lirateke? Baztan udalerrian 15 herrietatik 11k ikastetxeak dituzte, batzuk irakasle bakarrekoak, alegia, oso haur gutxikoak. Ikastetxe handienak Elizondon daude, Baztango herririk populatuenean (3.543 biztanle), ikastola eta D-IIP (D

“PROIEKTUAK EUSKARAREN ALDEKO LAN KOLEKTIBOA ZAFRATZEA DAKAR”

JOSEBA OTONDO BIKONDOA,
BAZTANGO ALKATEA

Hizkuntza eragina neurtzen duen azterketaren emaitzak eskutan dituzue. Hedatzeko asmorik ba al duzue?

Herritarrei ezagutaraziko diegu lana eta gainerako eragileei ere helaraziko diegu, tartean Nafarroako Gobernuari. Aroztegia proiektuaren aurkako argudiotegia sendotzeko elementu bat gehiago da azterketa.

Ebaluaketaren ondorioek kezkatzen zaituzte?

Bai. Azken hamarkadetan, eta azken 30 urtez bederen, Baztango herritarrek ahalegin handia egin dute euskararen alde, euskara erdigunean jartzeko, inurriak bezala egin dute lan, ikastola dela, ikastetxe publikoetan D eredia ezartzea dela... Eremu publikoan bidea egiten joan da euskara. Gutxietsia zen, eta pixkanaka -pixkanaka lortu da hizkuntza normalizat hartzea. Esate baterako, kulturgintzan euskara berreskuratu da. Gaur egun Euskal Herriko antzerki talde gehienak pasatzen dira Baztanetik.

Proiektuak lan kolektiboa zafratzea dakar. Batetik, itsuskeria da egindako ahalegina kontuan hartzen badugu, eta bestetik, badakigu arnaguneak nola dauden.

Baztanen euskaraz ondo moldatzen da %75,5 eta hala moduz %13,2. Erabilera berriz, %61,2 da. Ezagutza baino apalagoa da. Euskara kinkan da. Zailtasunak ditugu aitzinerat egiteko eta proiektuak ez du aitzinera egiten lagunduko.

Oraintxe jaso dituzue 2015ean egindako kale erabileraren neurketaren emaitzak. Esan berri duzun moduan %61,2 da erabilera, gora egin du.

Bai, baina euskararen kalitateak kezkatzen nau. Adinez ttipiak direnak kalean entzuten ditut eta, nola esan, haien erranak, haien solasa nola den... erabiltzen dute euskara, baina kalitatezkoa den zalantzan jartzen dut. Hori batetik, eta bestetik, bai, datuak kontent egoteko modukoak dira, nahiz eta oraino egiteko anitz dagoen. Emaitzek aurreikuspenak gainditu dituzte.

Kontent, beraz.

Datuak ez dira ordea hutsetik sortzen, lan kolektibo ikaragarria egin da. Aski da aditza aitaxi-amatxiei eta gurasoei nola bizi izan diren eta zein ahalegin egin behar izan duten euskara mantentzeko. Datuen gibelean baztandarren borondatea dago. Proiektuak hori dena zantpatzen du.

B Bilbon euskaraz

www.bilbaoeuskaraz.eus

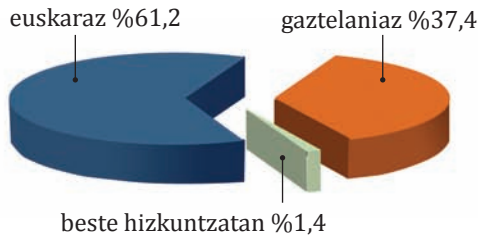

www.ikusietaikasi.net

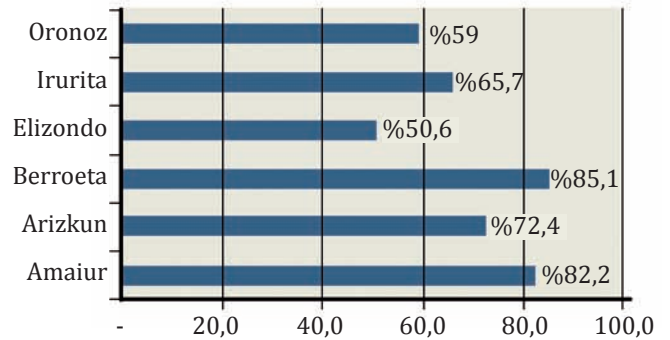

www.harrapazank.com

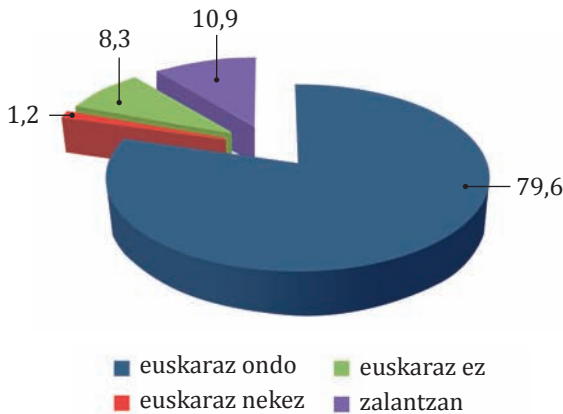
Hizkuntzen kale erabilera, Baztanen

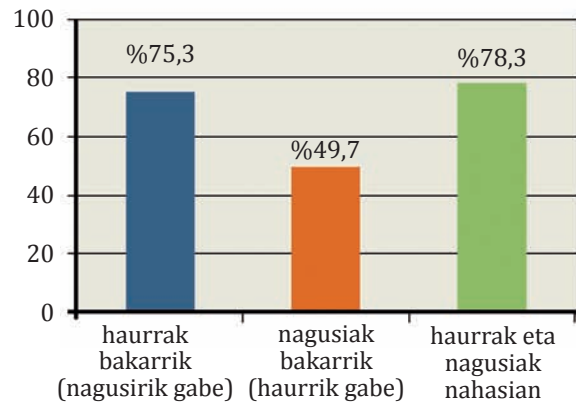
Euskararen kale erabilera, zonaldeen arabera

Baztandarrei esleitutako hizkuntza-gaitasuna

Hizkuntzen kale erabilera, solas-taldearen osaeraren arabera

Euskararen erabileraren bilakaera, Elizondon

1993	1997	1999	2001	2003	2006	2008	2015
%31,10	%36,70	%34,47	%43,16	%29,83	%39,39	%34,13	%50,6

Goiko lau infografiak Soziolinguistika Klusterrak Baztango Udalarentzat egin berri duen "Baztango hizkuntza-erabileraren kale neurketa"koak dira. 2015eko emaitzak dira. Beheko infografiako datuak berriz, Baztango Udalak emanak dira.

eredua Ingeleseaz Ikasteko Programa barne duela) eskola publikoan. Baztango ikastetxeetan D eredia da nagusi, azken urteetan ez da A eredurako eskaerarik izan, eta A ereduko ikasgeletan haur gutxi dira. Baztanera haur berriak etorriko balira murgiltze ereduaren egonkortzea moteltzeko arriskua legoke.

Osasun zentroetan aspalditik ari dira euskarazko zerbitzua jasotzeko borrokan eta ez da aurrerapauso handiegirik eman. Paziente berriak erdaldunak ba-

lira zailagoa litzateke euskal hiztunen eskubideak errespetatzeko bidean aurrera egitea.

Baztanek arnasmune izaten segituko al luke?

Laugarren atalean proiektuak bertako tradizio eta kultura euskaldunean aldatetik eragingo lukeen aztertzen da, hau da, kultur adierazpen eta agendan, gastronomian, ohituretan, kirolean. Ez da zalantzan jartzen eragin negatiboa lukeela. Eta azken atalak dio biztanleriaren

ezaugarri soziolinguistikoetan eragin kritikoa lukeela Aroztegia proiektuak. Hizkuntzaren ikuspegitik biztanleriaren ezaugarriak aldatuko dira, bisitariak, langileak eta egoiliarak helduko baitira.

Eta hasierako hausnarketara itzul gaitzke: nahiz eta biztanle berrien jatorriaren arrasto handirik ez izan, aldrebeskeria al litzateke aurreikus-tea Baztango euskal hiztunen %75,5 horrek behera egingo duela eta erabileran %61,2 mantentzea miraria litzatekeela? ■